

Seat No. : _____

DJ-104

December-2017

M.Com., Sem.-I

401 : Economics of Developing Countries-1
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસનો અર્થ આપી, તેમની વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 14
અથવા
(અ) “જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તા સૂચક આંક” વિશે નોંધ લખો. 7
(બ) માથાદીઠ આવક વિશે નોંધ લખો. 7
2. વિકાસની બિગ પુશ થિયરીને ટીકાત્મક રીતે સમજાવો. 14
અથવા
(અ) નર્કસનું વૃદ્ધિ મોડેલ ચર્ચો. 7
(બ) અસમતોલ વિકાસ પથ સમજાવો. 7
3. માનવ વિકાસનો અર્થ આપો. માનવ વિકાસના ઘટકોને વિસ્તૃત રીતે સમજાવો. 14
અથવા
(અ) “માનવ વિકાસ સૂચક આંક” વિશે નોંધ લખો. 7
(બ) “જાતિ સંબંધિત વિકાસ સૂચક આંક”નો ખ્યાલ તેની મર્યાદાઓ સાથે સમજાવો. 7
4. વહીવટ અને સંચાલનનો અર્થ આપો. તેમના વચ્ચેનો તફાવતની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
પારદર્શકતા અને ઉત્તરદાયિત્વના ખ્યાલોને વિસ્તૃત રીતે સ્પષ્ટ કરો.

- (1) નીચેનામાંથી કયો ખ્યાલ વિસ્તૃત છે ?
- (A) આર્થિક વિકાસ (B) આર્થિક પ્રગતિ
(C) આર્થિક પછાતપણું (D) આર્થિક વૃદ્ધિ
- (2) ભારતમાં રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરી _____ દ્વારા થાય છે.
- (A) સેન્ટ્રલ સ્ટેટીસ્ટીકલ ઓર્ગેનાઈઝેશન
(B) મિનીસ્ટ્રી ઓફ સ્ટેટીસ્ટીક્સ
(C) કેન્દ્ર સરકાર
(D) યુનાઈટેડ નેશન
- (3) દેશના લોકોની સરેરાશ વાર્ષિક આવક એટલે _____
- (A) માથાદીઠ આવક (B) રાષ્ટ્રીય આવક
(C) વ્યક્તિગત આવક (D) ખર્ચવાપાત્ર આવક
- (4) “જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તા સૂચક આંક” (PQLI)નો ખ્યાલ _____ આપ્યો.
- (A) માર્શલ (B) અમર્ત્ય સેન
(C) એડમ સ્મિથ (D) મોરિસ
- (5) બીગ-પુશ થીયરી મુજબ સૌપ્રથમ રોકાણ _____ માં થવું જોઈએ.
- (A) પ્રત્યક્ષ ઉત્પાદકીય પ્રવૃત્તિ (B) સામાજિક માથાદીઠ મૂડી
(C) અર્થતંત્રના બધા ક્ષેત્રો (D) (A) અને (B)
- (6) અસમતોલ વૃદ્ધિના કારણે નવસર્જન _____ થાય છે.
- (A) નિરવિત્સાહિત (B) પ્રોત્સાહિત
(C) સ્થિર (D) આમાંથી એકપણ નહિ
- (7) ડી.પી.એ. (DPA) _____ સંકળાયેલ છે.
- (A) પાવર (B) ઉદ્યોગ
(C) વાહનવ્યવહાર (D) શિક્ષણ
- (8) _____ માં યુનાઈટેડ નેશને HDIને રજૂ કર્યો.
- (A) 2005 (B) 1990
(C) 1991 (D) 2016

- (9) નીચેનામાંથી કયો માનવ વિકાસનો માપદંડ નથી ?
- (A) HPI (B) HGI
(C) GDP (D) HDI
- (10) જાતિ સૂચક આંકમાં શેનો સમાવેશ થાય છે ?
- (A) GDI (B) GEM
(C) (A) અને (B) (D) HPI
- (11) કયો માપદંડ સ્ત્રી સશક્તિકરણ દર્શાવે છે ?
- (A) HPI (B) HDI
(C) GEM (D) GDI
- (12) સંચાલન _____ સાથે સંબંધિત છે.
- (A) નીતિ અમલીકરણ (B) નીતિ ઘડવા
(C) (A) અને (B) (D) નિર્ણયીકરણ
- (13) “ઉત્તરદાયિત્વમાં પારદર્શકતાનો ફાળો મુખ્ય છે.” આ વિધાન _____ છે.
- (A) ખોટું (B) સાચું
(C) આંશિક સાચુ અને આંશિક ખોટુ (D) આમાંથી એકપણ નહિ
- (14) કયા કેસમાં નાગરિકોને ખૂબ માહિતીની જોગવાઈ કરવામાં આવે છે ?
- (A) ગુપ્તતા (B) વહીવટી પારદર્શકતા
(C) ઉત્તરદાયિત્વ (D) રાજકીય પારદર્શકતા
-

Seat No. : _____

DJ-104

December-2017

M.Com., Sem.-I

**401 : Economics of Developing Countries-1
(New Course)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Define Economic Growth and Economic Development and explain the differences between them. **14**

OR

- (A) Write a note on “The Physical Quality Index” of Life. **7**
(B) Write a note on Per Capita Income. **7**

2. Critically explain Big push theory of Development. **14**

OR

- (A) Discuss Nurkse model of Growth. **7**
(B) Explain the path of Unbalance Development. **7**

3. Define Human Development. Explain the components of Human Development in detail. **14**

OR

- (A) Write a note on “Human Development Index”. **7**
(B) Explain the concept of “Gender Development Index” with limitations. **7**

4. Define Administration and Management. Discuss the differences between them. **14**

OR

Clarify the concepts of Transparency and Accountability in detail.

- (1) Which is broad concept from the following ?
 (A) Economic Development (B) Economic Progress
 (C) Economic Backwardness (D) Economic Growth

- (2) In India National Income is calculated by
 (A) Central Statistical Organisation
 (B) Ministry of Statistic
 (C) Central Government
 (D) United Nation

- (3) Average annual income of the people of a country is
 (A) Per Capital Income (B) National Income
 (C) Personal Income (D) Disposable Income

- (4) The PQLI is developed by
 (A) Marshall (B) Amartya Sen
 (C) Adam Smith (D) Morris

- (5) As per Big push theory investment must be made first in
 (A) Direct productive activities (B) Social per head capital
 (C) All sector of Economy (D) (A) and (B)

- (6) Because of unbalanced growth invention get
 (A) Discouraged (B) Encouraged
 (C) Stable (D) None of these

- (7) DPA is concerned with
 (A) Power (B) Industry
 (C) Transport (D) Education

- (8) United Nation has launched HDI in the year
 (A) 2005 (B) 1990
 (C) 1991 (D) 2016

- (9) Which of the following is not measure of Human Development ?
- (A) HPI (B) HGI
(C) GDP (D) HDI
- (10) Which is included in Gender Index ?
- (A) GDI (B) GEM
(C) (A) and (B) (D) HPI
- (11) Which measures shows the Women Empowerment ?
- (A) HPI (B) HDI
(C) GEM (D) GDI
- (12) The term Management relates with
- (A) Policy implementation (B) Policy formulation
(C) (A) and (B) (D) Decision making
- (13) “Transparency plays an important role for accountability” – The statement is
- (A) False (B) True
(C) Partly true and Partly false (D) None of these
- (14) In which case citizens are provided with plenty of information ?
- (A) Privacy (B) Administrative transparency
(C) Accountability (D) Political transparency
-

DJ-104

December-2017

M.Com., Sem.-I

401 : Financial Economics

(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) નાણાકીય સોદાઓના સંદર્ભમાં સમય અને સ્થળની પ્રસ્તુતતા સમજાવો. 7
- અથવા**
- નાણાકીય બજારોની સાથે નાણાકીય સાધનોના મુખ્ય પ્રકારો અને લક્ષણો સમજાવો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિષે ટૂંકમાં લખો. 4
- (1) જોખમ માપણીનો મુખ્ય ખ્યાલ સમજાવો.
- (2) નાણાકીય સોદાઓના સંદર્ભમાં જોખમ અને વળતરનો સંબંધ ચર્ચો.
- (3) જો મીસ રીમા 5 વર્ષ માટે દર વર્ષે ₹ 20,000 જમા કરે અને વ્યાજનો દર 10% હોય તો આ વર્તમાન રોકડ પ્રવાહનું ભવિષ્યનું મૂલ્ય કેટલું હોય ?
- (ક) નીચેનાને ટૂંકમાં સમજાવો : 3
- (1) કમ્પાઉન્ડિંગ (ચક્રવૃદ્ધિ) પ્રક્રિયા એટલે શું ?
- (2) નાણાકીય સાધનોના સંદર્ભમાં volatility (ચંચળતા)નો અર્થ શું છે ?
- (3) Compounding (ચક્રવૃદ્ધિ) પ્રક્રિયા વડે ભવિષ્યનું મૂલ્ય ગણવાનું સૂત્ર લખો.
2. (અ) વ્યાજદર નિર્ધારણની સામયિક માળખાની (term structure) થીયરી સમજાવો. 7
- અથવા**
- વ્યાજદર નિર્ધારણનો ધિરાણ ભંડોળનો સિદ્ધાંત વિગતે સમજાવો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિષે ટૂંકમાં લખો. 4
- (1) ઉપજરેખાઓ વિષે લખો.
- (2) જોખમમુક્ત વ્યાજનો દર એટલે શું ?
- (3) જો ₹ 100 ના દાર્શનિક મૂલ્યની સિક્યોરીટી ₹ 98ના ભાવે બહાર પાડવામાં આવે અને પાકતી મુદત 2 વર્ષની હોય તો તેનો સૂચિત વ્યાજદર શું હોય ?
- (ક) નીચેનાના જવાબ આપો. 3
- (1) મુક્ત વ્યાજદર એટલે શું ?
- (2) વાસ્તવિક વ્યાજદર એટલે શું ?
- (3) શૂન્ય ફૂપન બોન્ડનો અર્થ શું છે ?

3. (અ) એક કિંમતનો નિયમ સમજાવો. 7
- અથવા**
- બજાર મૂલ્યાંકનના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિષે ટૂંકમાં લખો. 4
- (1) કાર્યક્ષમ બજાર પરિકલ્પનાનો મજબૂત પ્રકાર એટલે શું ?
 - (2) CAPM મોડેલનો મૂળભૂત સિદ્ધાંત શું છે ?
 - (3) લેમનની સમસ્યા શું છે ?
- (ક) નીચેનાના જવાબ આપો. 3
- (1) આર્બિટ્રેજ (લવાદ) એટલે શું ?
 - (2) પદ્ધતિસરનું જોખમ એટલે શું ?
 - (3) મૂલ્યનું હિસાબી માપ એટલે શું ?
4. (અ) વોરન્ટ એટલે શું ? તેના લક્ષણો ચર્ચો. 7
- અથવા**
- Binomial મૂલ્યાંકન મોડેલ સમજાવો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિષે ટૂંકમાં લખો. 4
- (1) ડેરીવેટીવ (derivative) એટલે શું ?
 - (2) ફ્યુચર્સ (Futures) અને ફોરવર્ડ્સ (Forwards) વચ્ચેનો તફાવત લખો.
 - (3) સ્ટોક ઈન્ડેક્સ લવાદનું (stock index arbitrage) મૂલ્યાંકન વિષે લખો.
- (ક) નીચેના કોઈપણ બે ના જવાબો આપો. 3
- (1) કોલ ઓપ્શન (call option) શું છે ?
 - (2) સ્ટ્રાઈક મૂલ્ય એટલે શું ?
 - (3) રાઈટ્સ (હક્કો) એટલે શું ?
5. નીચેના જવાબો આપો. 14
- (1) નીચેનામાંથી કયું મૂડીબજારનું સાધન નથી ?
(A) ડીબેન્ચર	(B) ઈક્વીટી શેર
(C) પ્રેફરન્સ શેર	(D) કોમર્શિયલ પેપર
- (2) જો મિ. સિદ્ધાંતને 1 વર્ષ પછી ₹ 100 મળવાના હોય અને અપેક્ષિત વળતરનો દર 5% હોય તો તે રકમનું વર્તમાન મૂલ્ય શું હોય ?
(A) 93.25	(B) 92.25
(C) 94.25	(D) 95.23

- (3) કુગાવા દરમ્યાન નીચેનામાંથી કોને વધારે વળતર મળે ?
 (A) સંચયી ડિપોઝીટ્સ (B) સ્થિર વ્યાજના બોન્ડ્સ
 (C) ઈક્વિટી શેયર્સ (D) ફિક્સ ડિપોઝીટ્સ
- (4) નિયમિત રીતે વાર્ષિક ધોરણે રોકાતા (વર્ષાસનનું) નાણાનુ વર્તમાન મૂલ્ય શોધવાનું સૂત્ર કયું છે ?
 (A) $PV = A \left[\frac{(1+r)^n - 1}{r} \right]$ (B) $PV = A \left[\left(1 + \frac{1}{(1+i)^n} \right) r \right]$
 (C) $PV = A \left[1 - \frac{1}{(1+i)^n} \right] / r$ (D) ઉપરમાનુ કોઈ નહિ
- (5) મંદી દરમ્યાન મધ્યસ્થ બેંક કયા પ્રકારની નાણાકીય નીતિ અપનાવે છે ?
 (A) સંકુચિત (B) વધતા જતા નાણાની
 (C) વ્હાલા નાણાની (D) ઉપરમાનુ કોઈ નહિ
- (6) ધિરાણ ભંડોળના સિદ્ધાંત મુજબ, વ્યાજનો દર ત્યારે જ વધે જ્યારે
 (A) નાણાંનો પુરવઠો વધે (B) નાણાંનો પુરવઠો ઘટે
 (C) નાણાંની માંગ ઘટે (D) ઉપરમાનુ કોઈ નહિ
- (7) જો નાણાકીય વ્યાજદર 7% હોય અને રીસ્ક પ્રીમિયમ 4% હોય તો જોખમ અનુકુલિત વ્યાજનો દર કેટલો હોય ?
 (A) 11% (B) 3%
 (C) 7% (D) 4%
- (8) જો વ્યાજ ધિરાણનો દર 11% અને ઉછીનો વ્યાજનો દર 8% હોય તો વ્યાજ સ્પ્રેડ (spread) કેટલો હોય ?
 (A) 3% (B) 19%
 (C) 11% (D) 8%
- (9) લવાદી ફિમત (આર્બિટ્રેજ પ્રાઈસિંગ)નો સિદ્ધાંત કોણે વિકસાવ્યો ?
 (A) સ્ટેફન રોસે (B) પ્રો. કેઈન્સે
 (C) વિલિયમ શાર્પે (D) એડમ સ્મિથ
- (10) પદ્ધતિસરના જોખમનો ખ્યાલ કોણે વિકસાવ્યો ?
 (A) વિલિયમ શાર્પે (B) પ્રો. કેઈન્સે
 (C) જોન સ્ટુઅર્ટે (D) એડમ સ્મિથે
- (11) જો શેરનું બજાર મૂલ્ય તેના બુક મૂલ્ય કરતા વધારે હોય તો તે શું સૂચવે છે ?
 (A) સંપત્તિનો ખરાબ ઉપયોગ
 (B) સંપત્તિનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ જે તેના ટર્નઓવર વડે દર્શાવાય
 (C) સંપત્તિનો કોઈ જ ઉપયોગ નથી
 (D) ઉપરમાનુ કોઈ નહિ

- (12) નીચેનામાંથી કયુ ડેરિવેટીવનુ સાધન છે ?
 (A) ઈફ્ટિવટી (B) વોરન્ટ
 (C) ફિક્સ ડિપોઝીટ (D) ઉપરમાંનુ કોઈ નહિ
- (13) બજારની ચંચળતા (volatility) શેના લીધે હોય છે ?
 (A) વધતા જતા નાણાંની નાણાકીય નીતિ
 (B) રાજકોષીય નીતિ
 (C) અસપ્રમાણ માહિતીથી
 (D) ઉપરમાંનુ કોઈ નહિ
- (14) નીચેનામાંથી કયુ ઓછુ જોખમી મૂડી રોકાણ દર્શાવે છે ?
 (A) શેર્સ (B) સોનુ
 (C) સરકારી બોન્ડ્સ (D) મ્યુચ્યુઅલ ફંડ
-

Seat No. : _____

DJ-104

December-2017

M.Com., Sem.-I

401 : Financial Economics

(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Explain the relevance of time and space in context to financial transactions. **7**

OR

Discuss the main types and characteristics of financial instruments along with financial markets.

- (b) Answer any **two** in brief. **4**

(1) Write about the basic idea of risk measurement.

(2) Discuss the risk and reward relationship in context to financial transactions.

(3) If Miss. Reema deposits ₹ 20,000 every year for 5 years at 10% interest rate then what would be the future value of this annuity ?

- (c) Answer the followings in brief : **3**

(1) What is a compounding process ?

(2) What is meant by volatility in context to financial instruments ?

(3) Write an equation to calculate future value by compounding process.

2. (a) Discuss term structure theories of interest rate. **7**

OR

Explain the Loanable funds theory of interest rate determination in detail.

- (b) Answer any **two** in brief. **4**

(1) Discuss the Yield curves.

(2) What is risk free interest rate ?

(3) If ₹ 100 face value security is issued at ₹ 98 with maturity period of 2 years then what is its implicit rate of Interest ?

- (c) Answer the followings in brief. **3**

(1) What is free interest rate ?

(2) What is real interest rate ?

(3) What is meant by zero coupon bond ?

3. (a) Explain the law of one price. 7
- OR**
- Explain the principles of market valuation.
- (b) Answer any **two** in brief. 4
- (1) What is strong form of efficient market hypothesis ?
 - (2) What is the basic idea of Capital Asset Pricing Model (CAPM) ?
 - (3) What is Lemons problem ?
- (c) Answer the followings in brief. 3
- (1) What is meant by arbitraging ?
 - (2) What is meant by systematic risk ?
 - (3) What is meant by accounting measure of value ?
4. (a) What are warrants ? Discuss their characteristics. 7
- OR**
- Explain Binomial valuation model.
- (b) Answer any **two** in brief. 4
- (1) What is meant by derivatives ?
 - (2) Write the difference between futures and forwards.
 - (3) Write about valuation of stock index arbitrage.
- (c) Answer any **two** from following : 3
- (1) What is Call option ?
 - (2) What is strike value ?
 - (3) What is meant by Rights ?
5. Answer the following : 14
- (1) Which of the following is not an instrument of capital market ?

(A) Debenture	(B) Equity Share
(C) Preference share	(D) Commercial paper
 - (2) If Mr. Siddhart will be paid ₹ 100 after 1 year and expected rate of return is 5%, then the present value of that amount should be

(A) 93.25	(B) 92.25
(C) 94.25	(D) 95.23

- (3) During inflation, which of the following is more remunerative ?
 (A) Recurring deposits (B) Fixed interest bearing bonds
 (C) Equity shares (D) Fixed deposits
- (4) What is an equation to calculate present value of annuities ?
 (A) $PV = A \left[\frac{(1+r)^n - 1}{r} \right]$ (B) $PV = A \left[\left(1 + \frac{1}{(1+i)^n} \right) r \right]$
 (C) $PV = A \left[1 - \frac{1}{(1+i)^n} \right] / r$ (D) None of the above
- (5) The Central Bank implements which type of monetary policy when there is recession ?
 (A) Contractionary (B) Expansionary
 (C) Dear money (D) None of the above
- (6) As per loanable fund theory, interest rate increases when
 (A) Supply of money increases
 (B) Supply of money decreases
 (C) Demand for money decreases
 (D) None of the above
- (7) If nominal interest rate is 7% and risk premium is 4%, then the risk adjusted interest rate is
 (A) 11% (B) 3%
 (C) 7% (D) 4%
- (8) If lending rate of interest is 11% and borrowing interest rate is 8%, then the interest spread is
 (A) 3% (B) 19%
 (C) 11% (D) 8%
- (9) Who developed arbitrage pricing theory ?
 (A) Stephen Ross (B) Prof. Keynes
 (C) William Sharpe (D) Adam Smith
- (10) Who developed the concept of systematic risk ?
 (A) William Sharpe (B) Prof. Keynes
 (C) John Stuart (D) Adam Smith

- (11) If market value of share is greater than it's book value, then it represents
- (A) Poor use of assets.
 - (B) Efficient use of assets reflected by asset turnover.
 - (C) No use of assets.
 - (D) None of the above.
- (12) Which of following is a derivative instrument ?
- (A) Equity
 - (B) Warrant
 - (C) Fixed deposit
 - (D) None of the above
- (13) Market Volatility is due to
- (A) Expansionary monetary policy
 - (B) Fiscal policy
 - (C) Asymmetric information
 - (D) None of the above
- (14) Which of the following indicates less risky investment ?
- (A) Shares
 - (B) Gold
 - (C) Government bonds
 - (D) Mutual funds
-

